

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στη Λιθουανία

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή.....	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας.....	6
Χρηματοδότηση	7
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	7
Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη.....	9
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	9
Τι καλύπτεται;	9
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	10
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη .	10
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθένειας σε χρήμα	11
Πότε δικαιούστε παροχές ασθένειας σε χρήμα;.....	11
Τι καλύπτεται;	11
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;.....	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθένειας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	12
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	14
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	14
Τι καλύπτεται;	14
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	15
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	15
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	16
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;.....	16
Τι καλύπτεται;	17
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;	18
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	18
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	20
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	20
Τι καλύπτεται;	20
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;	20
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	21

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	22
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	22
Τι καλύπτεται;	23
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;	24
Τα δικαιώματά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	24
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	25
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;.....	25
Τι καλύπτεται;	26
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	27
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	27
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	29
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	29
Τι καλύπτεται;	29
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	30
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	30
Κεφάλαιο X: Ανεργία.....	32
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	32
Τι καλύπτεται;	33
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;.....	34
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	34
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης	35
Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;.....	35
Τι καλύπτεται;	36
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;.....	37
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	37
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	38
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	38
Τι καλύπτεται;	38
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	39
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	39

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	41
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές	42

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης της Λιθουανίας καλύπτουν τους ακόλουθους κινδύνους:

- υγειονομική περίθαλψη, ασθένεια, μητρότητα (πατρότητα) ·
- εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες ·
- επιδόματα θανάτου ·
- σύνταξη αναπηρίας
- σύνταξη γήρατος, πρόωρης συνταξιοδότησης και επιζώντων ·
- ανεργίας ·
- οικογενειακά επιδόματα.

Η βασική προϋπόθεση για να δικαιούται κάποιος τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης είναι να είναι μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος και να καταβάλλει εισφορές. Το Εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης και τα τοπικά παραρτήματά του εγγράφουν αυτά τα άτομα στο μητρώο κοινωνικής ασφάλισης. Όλοι οι κλάδοι της λιθουανικής κοινωνικής ασφάλισης είναι υποχρεωτικοί για τους μισθωτούς, ενώ ορισμένοι μόνο (σύνταξη, υγειονομική περίθαλψη, μητρότητα και πατρότητα) αφορούν τους αυτοαπασχολούμενους. Οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να ασφαλιζονται προαιρετικά σε άλλους κλάδους.

Οι αυτοαπασχολούμενοι δεν καλύπτονται αυτόματα από ασφαλίση ασθενείας (μπορούν, όμως, να ασφαλιστούν εγγραφόμενοι σε προαιρετική κοινωνική ασφαλίση ασθενείας). Επίσης, δεν καλύπτονται αυτόματα από ασφαλίση εργατικών ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και ανεργίας, αλλά ασφαλιζονται αυτόματα για κύρια σύνταξη και, εάν καταβάλλουν εισφορές, ασφαλιζονται και για την επικουρική σύνταξη. Η ασφαλίση ασθενείας (στην ουσία οι παροχές σε είδος και όχι οι παροχές ασθενείας σε χρήμα) είναι υποχρεωτική για όλους τους μόνιμους κατοίκους. Τα συστήματα συνταξιοδοτικής ασφάλισης και ασφάλισης ασθενείας είναι διαφορετικά για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους (το σύστημα παροχών είναι το ίδιο για όλους, αλλά διαφέρουν οι εισφορές).

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Την κοινωνική ασφάλιση στη Λιθουανία διαχειρίζονται κυρίως οι ακόλουθοι φορείς:

- Το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης και Απασχόλησης (*Socialinės apsaugos ir darbo ministerija*), αποστολή του οποίου είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και απασχόλησης, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες, προκειμένου να βελτιωθεί η κοινωνική ασφάλιση των μόνιμων κατοίκων της Λιθουανίας. Το υπουργείο αναπτύσσει πολιτικές και τα συντάσσει νομοσχέδια για κάθε κλάδο της κοινωνικής ασφάλισης (εκτός της υγειονομικής περίθαλψης) ·
- Το Εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, SoDra*) και τα τοπικά παραρτήματά του είναι αρμόδια για τα συστήματα συνταξιοδοτικής ασφάλισης, ασφάλισης ασθενείας και μητρότητας (παροχές σε χρήμα), τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες. Επίσης, το Εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης είναι αρμόδιο για τη συγκέντρωση των εισφορών σε όλα τα συστήματα και τη μεταφορά τους στο Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας (*Valstybinė ligonių kasa*), στο

Εθνικό κέντρο απασχόλησης (*Lietuvos darbo birža*) και στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ταμεία·

- το Λιθουανικό κέντρο απασχόλησης (*Lietuvos darbo birža*) και τα τοπικά παραρτήματά του είναι αρμόδια για τη λήψη ενεργητικών και παθητικών μέτρων κατά της ανεργίας·
- οι δημοτικές υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας είναι αρμόδιες για την πλειονότητα των παροχών εκτός ασφάλισης (οικογενειακές παροχές) και κοινωνικές υπηρεσίες·
- το σύστημα υγείας τελεί υπό τη διαχείριση του Υπουργείου Υγείας (*Sveikatos apsaugos ministerija*) και, υπό την αιγίδα του, του Εθνικού ταμείου ασφάλισης υγείας (*Valstybinė ligonių kasa*). Το Υπουργείο υγείας διεκπεραιώνει τα καθήκοντα κρατικής διοίκησης στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και εφαρμόζει επίσης την κρατική πολιτική στον συγκεκριμένο τομέα. Το Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας εκτελεί τον προϋπολογισμό του ταμείου υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας, καταβάλλει τις αμοιβές των συμβεβλημένων ιδρυμάτων κοινωνικής ασφάλισης ασθένειας μέσω του Περιφερειακού ταμείου ασθενών για τις υπηρεσίες που παρέχονται στους ασφαλισμένους (παροχές ασθένειας και μητρότητας σε είδος) και ελέγχει την ποιότητα των υπηρεσιών και της υγειονομικής περίθαλψης.

Χρηματοδότηση

Τα λιθουανικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης χρηματοδοτούνται κατ' ουσίαν από τις εισφορές (των ασφαλισμένων και των εργοδοτών) και από τη φορολογία. Η βασική εισφορά ανέρχεται στο 30,8% του συνόλου των ακαθάριστων αποδοχών για όλους τους κινδύνους (εκτός των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών), με τον εργοδότη να συμμετέχει κατά ποσοστό 27,8% και τον μισθωτό κατά ποσοστό 3,0%. Το κράτος καταβάλλει εισφορές για ορισμένες μόνο κατηγορίες ατόμων (μερική συμμετοχή στη χρηματοδότηση), ιδίως για τα παιδιά.

Σύμφωνα με τη λιθουανική νομοθεσία οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες διαφέρουν ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου στις διάφορες επιχειρήσεις και καταβάλλονται εξ ολοκλήρου από τον εργοδότη. Το ποσοστό, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 0,18% και 0,9%, υπολογίζεται βάσει των ακαθάριστων εισοδημάτων,

Τα επιδόματα θανάτου και οι οικογενειακές παροχές δεν βασίζονται σε εισφορές. Αποτελούν μέρος του γενικού συστήματος που ισχύει για όλα όλους όσοι διαμένουν στη Λιθουανία.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.

- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Η επείγουσα υγειονομική περίθαλψη είναι εγγυημένη για όλους τους μόνιμους κατοίκους. Οι ασφαλισμένοι έχουν πρόσβαση και σε άλλες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, στο πλαίσιο των οποίων η πλειοψηφία του κόστους της θεραπείας καλύπτεται από την ασφάλιση. Όσοι δεν καταβάλλουν τις υποχρεωτικές εισφορές και δεν είναι ασφαλισμένοι από το κράτος επωμίζονται ίδια δαπάνη το κόστος της θεραπείας. Πέραν της υποχρεωτικής ασφάλισης, είναι εφικτή η εγγραφή σε προαιρετική ασφάλιση ασθένειας.

Τι καλύπτεται;

Το κόστος των ακόλουθων παροχών καλύπτεται από τον προϋπολογισμό της υποχρεωτικής ασφάλισης ασθένειας:

- θεραπευτική ιατρική βοήθεια
- ιατρική αποκατάσταση
- νοσηλευτική περίθαλψη
- κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την ατομική περίθαλψη υγείας
- ατομικές ιατρικές εξετάσεις.

Η ιατρική περίθαλψη παρέχεται, κατά κανόνα, δωρεάν. Για τις υπηρεσίες υγείας που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τον ίδιο τον ασφαλισμένο, υπάρχει κατάλογος αμοιβών. Πρόκειται, για παράδειγμα, για την περίπτωση των αμβλώσεων (εκτός εάν αυτές πραγματοποιούνται βάσει ιατρικής υπόδειξης), της χειροπρακτικής θεραπείας και της αισθητικής χειρουργικής.

Η οδοντιατρική περίθαλψη καλύπτεται μερικώς για τους ενήλικες (επωμίζονται ένα μέρος της δαπάνης), ενώ παρέχεται δωρεάν για τα παιδιά κάτω των 18 ετών. Τα έξοδα οδοντιατρικής πρόθεσης καλύπτονται για τα άτομα με αναπηρία και για τους συνταξιούχους.

Στις περιπτώσεις εξωτερικών ασθενών τα φαρμακευτικά προϊόντα που περιλαμβάνονται στον επίσημο κατάλογο καλύπτονται πλήρως για:

- παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών ·
- άτομα για τα οποία αναγνωρίζεται ανικανότητα προς εργασία ή άτομα που έχουν φτάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης και αναγνωρίζονται ως έχοντα σημαντικές ειδικές ανάγκες.

Η κάλυψη αυτή ανέρχεται στο 100%, 90%, 80% ή στο 50% για τα άτομα που πάσχουν από ορισμένες ασθένειες (ειδικός κατάλογος). Οι συνταξιούχοι, τα άτομα που περιλαμβάνονται στην κατηγορία αναπηρίας 2 ή όσοι έχουν απολέσει την ικανότητά τους προς εργασία σε ποσοστό 60%-70% και όσοι λαμβάνουν σύνταξη κοινωνικής πρόνοιας (*šalpos pensija*) καλύπτονται κατά ποσοστό 50%. Το κόστος των φαρμακευτικών προϊόντων για τους ασφαλισμένους που έχουν εισαχθεί σε νοσοκομείο συνυπολογίζεται στην τιμή αναφοράς της νοσοκομειακής περίθαλψης.

Οι προθέσεις, οι ενδοφθάλμιοι φακοί και τα ακουστικά βοηθήματα που αγοράζονται από το Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας (*Valstybinė ligonių kasa*) παρέχονται δωρεάν στους ασφαλισμένους. Εντούτοις, το άτομο που επιθυμεί διαφορετικό μοντέλο από αυτό που του προτείνεται πρέπει να το πληρώσει στο ακέραιο. Το Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας επιστρέφει μέρος των δαπανών που καταβάλλονται για κοχλιακά εμφυτεύματα, βοηθήματα

ακοής και ενδοπροθέσεις (ώστε να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ του ποσού που καταβάλλει το Εθνικό ταμείο ασθενών για την αντίστοιχη συσκευή και της τιμής της στο εμπόριο).

Οι ημέρες παραμονής σε σανατόρια βαρύνουν τους ασφαλισμένους, βάσει των επίσημων βασικών τιμών. Για τη θεραπεία παιδιών κάτω των 7 ετών ή παιδιών με αναπηρία κάτω των 18 ετών σε σανατόριο, προβλέπεται αποζημίωση 90%.

Τα έξοδα αποκατάστασης αποζημιώνονται πλήρως για παιδιά κάτω των 18 ετών, για άτομα με αναπηρία από 60 έως 100% και για άτομα που αναρρώνουν από σοβαρή ασθένεια (βάσει του επίσημου καταλόγου) και τα οποία διαθέτουν παραπεμπτικό από γιατρό.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Κάθε ασφαλισμένος έχει το δικαίωμα να επιλέξει γιατρό και ίδρυμα υγειονομικής περίθαλψης σε όλες τις βαθμίδες περίθαλψης. Όσον αφορά, όμως, την επιλογή γενικού γιατρού, αυτή γίνεται υποχρεωτικά από τον κατάλογο γενικών γιατρών. Μόνον αυτοί είναι αρμόδιοι να παραπέμπουν τον ασφαλισμένο σε ειδικό γιατρό. Η πρόσβαση σε ειδικούς ιατρούς είναι δωρεάν όταν ο ασθενής παραπέμπεται από γενικό ιατρό. Μόνο η εξέταση από δερματολόγο-αφροδισιολόγο μπορεί να γίνεται χωρίς τέτοιο παραπεμπτικό.

Είναι επίσης αρμόδιοι, μαζί με τους ειδικούς γιατρούς, να συνιστούν νοσοκομειακή περίθαλψη. Το συγκεκριμένο σύστημα παραπομπής δεν εφαρμόζεται σε έκτακτα περιστατικά.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινήστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Η ασφάλιση παροχών ασθενείας σε χρήμα είναι υποχρεωτική για όλους τους μισθωτούς και τα άτομα που εξομοιώνονται με αυτούς.

Η ελάχιστη περίοδος ασφάλισης είναι 3 μήνες κατά τους τελευταίους 12 μήνες ή τουλάχιστον 6 μήνες κατά τους τελευταίους 24 μήνες. Οι παροχές ασθενείας καταβάλλονται στους ασφαλισμένους οι οποίοι:

- ασθενούν ·
- παραμένουν στο σπίτι για να φροντίσουν ένα μέλος της οικογένειάς τους που ασθενεί
- έχουν ανάγκη θεραπείας εντός νοσοκομείου με ειδικευση στην προσθετική - ορθοπεδική
- δεν επιτρέπεται να εργαστούν διότι έχουν τεθεί υπό απομόνωση(καραντίνα) ή παραμένουν στο σπίτι για να φροντίσουν παιδιά τα οποία δεν επιτρέπεται να πηγαίνουν στο βρεφονηπιακό σταθμό για τον ίδιο λόγο.
- είναι γονέας που αναλαμβάνει τη φροντίδα του παιδιού όταν ο άλλος γονέας βρίσκεται σε άδεια μητρότητας/πατρότητας αλλά δεν μπορεί να φροντίσει το παιδί λόγω ασθένειας.

Οι παροχές δεν μπορούν να καταβάλλονται σε άτομα:

- τα οποία τραυματίζονται διαπράττοντας αδίκημα ·
- τα οποία έχουν τα ίδια προκαλέσει βλάβη στην υγεία τους ·
- των οποίων η ασθένεια οφείλεται στον αλκοολισμό ή στην τοξικομανία (εκτός και αν έχουν εισαχθεί εθελοντικά σε νοσοκομείο προκειμένου να υποβληθούν σε θεραπεία αποτοξίνωσης).

Τι καλύπτεται;

Ποσό του επιδόματος

Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται παροχές ασθενείας από την πρώτη ημέρα. Τις δύο πρώτες ημέρες, ο εργοδότης καταβάλλει τουλάχιστον το 80% (και όχι πάνω από 100%) του αντισταθμιστικού μισθού του μισθωτού (*Kompensuojamasis uzdarbis*). Μετά τις πρώτες δύο ημέρες το 40%, και μετά την έβδομη ημέρα το 80%, του μέσου μηνιαίου αντισταθμιστικού μισθού καταβάλλεται από το τοπικό παράρτημα του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης. Ο αντισταθμιστικός μισθός είναι ο μέσος μισθός που καταβάλλεται στη διάρκεια ενός τριμήνου ασθενείας πριν από το τελευταίο τρίμηνο της ασθένειας και επί του οποίου εφαρμόζονται οι εισφορές της ασφάλισης ασθενείας και μητρότητας. Δεν μπορεί να υπερβαίνει το τετραπλάσιο του μέσου εθνικού εγγυημένου εισοδήματος (αν και οι εισφορές παρακρατούνται από τον πλήρη μισθό). Οι παροχές δεν μπορούν να είναι χαμηλότερες από το 25% του μέσου εθνικού εγγυημένου εισοδήματος του τρέχοντος έτους (*einamųjų metų draudžiamosios pajamos*).

Διάρκεια των παροχών

Το πιστοποιητικό ασθενείας μπορεί να παραταθεί για καθορισμένη περίοδο (μέχρι 4 μήνες ή 122 ημέρες). Εάν το άτομο δεν θεραπευτεί με το πέρας αυτής της περιόδου, πρέπει υποχρεωτικά να απευθυνθεί στο γραφείο αξιολόγησης αναπηρίας και ικανότητας προς εργασία (*Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba*), το οποίο είναι αρμόδιο για την αξιολόγηση του βαθμού της αναπηρίας του.

Οι μισθωτοί με αναγνωρισμένη αναπηρία και οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη στο πλαίσιο της εθνικής κοινωνικής ασφάλισης λόγω της ανικανότητάς τους προς εργασία (*Neteko darbingumo pensija*) δεν μπορούν να λάβουν παροχές ασθένειας για περισσότερες από 90 ημέρες κατ' έτος. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τα εργατικά ατυχήματα, ούτε για τις επαγγελματικές ασθένειες.

Όταν ένα άτομο εισάγεται εθελοντικά στο νοσοκομείο για να υποβληθεί σε θεραπεία απεξάρτησης από το αλκοόλ ή τα ναρκωτικά, μπορεί να λάβει επίδομα ασθένειας για 14 ημέρες κατά το μέγιστο.

Η μέγιστη διάρκεια χορήγησης των παροχών για τα άτομα που φροντίζουν μέλος της οικογένειάς τους είναι:

- ενήλικες: 7 ημέρες άπαξ για ασθένεια ·
- παιδιά κάτω των 14 ετών: 14 ημέρες άπαξ για ασθένεια ·
- παιδιά κάτω των 7 ετών που έχουν εισαχθεί σε νοσοκομείο: κατά τη διάρκεια της θεραπείας αλλά όχι για διάστημα μεγαλύτερο των 120 μερών
- παιδιά κάτω των 18 ετών που πάσχουν από ογκολογική-αιματολογική ασθένεια και τα οποία υποβλήθηκαν σε πολύπλοκη εγχείρηση ή υπέστησαν τραυματισμό ή εγκαύματα: καθόλη τη διάρκεια της θεραπείας, αλλά όχι πάνω από 120 ημέρες κατ' έτος
- γονέας που αναλαμβάνει τη φροντίδα του παιδιού όταν ο άλλος γονέας βρίσκεται σε άδεια μητρότητας/πατρότητας αλλά δεν μπορεί να φροντίσει το παιδί λόγω ασθένειας: 14 ημέρες.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Τις παροχές ασθένειας χρηματοδοτούν οι υπόχρεοι ασφάλισης (εργοδότες, δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις, ιδρύματα, οργανισμοί) ή οι τοπικές υπηρεσίες του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης. Οι παροχές καταβάλλονται με την προσκόμιση πιστοποιητικού ασθένειας και άλλων σχετικών εγγράφων.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθένειας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθένειας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθένειας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθένειας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθένειας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Οι παροχές μητρότητας, πατρότητας και μητρότητας/πατρότητας σε χρήμα παρέχονται σε όλους τους ασφαλισμένους που έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές για τουλάχιστον 12 μήνες κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 24 ημερολογιακών μηνών. Δεν απαιτείται ελάχιστη διάρκεια ασφάλισης για άτομα ηλικίας έως 26 ετών όταν μεταξύ της αποφοίτησής τους και της εγγραφής τους σε ασφαλιστικό φορέα έχει μεσολαβήσει διάστημα μικρότερο του ενός τριμήνου.

Για μια αρχική περίοδο η παροχή καταβάλλεται τόσο στη μητέρα (παροχή μητρότητας, *Motinystės rašalpa*) όσο και στον πατέρα (παροχή πατρότητας, *Tėnystės rašalpa*). Μετά την παρέλευση της σχετικής περιόδου η παροχή εξακολουθεί να καταβάλλεται μόνο στον έναν από τους δύο γονείς, συγκεκριμένα στον γονέα που αντί να επιστρέψει στην εργασία του εξακολουθεί να φροντίζει το παιδί (παροχή μητρότητας/πατρότητας,

Motinystės/tėnystės rašalpa). Οι παροχές μητρότητας σε είδος καλύπτονται από το υποχρεωτικό σύστημα ασφάλισης ασθενείας.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε χρήμα

Η παροχή μητρότητας καταβάλλεται κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, η οποία καλύπτει 70 ημερολογιακές ημέρες πριν από τον τοκετό και 56 ημέρες μετά από τον τοκετό. Σε περίπτωση επιπλοκών κατά τον τοκετό ή πολλαπλού τοκετού, οι παροχές μπορούν να καταβάλλονται για 70 ημέρες μετά τον τοκετό. Η παροχή αντιστοιχεί στον πλήρη αντισταθμιστικό μισθό (*Kompensuojamasis ūždarbis*) και δεν πρέπει να είναι χαμηλότερη από το ένα τρίτο του εγγυημένου εισοδήματος του τρέχοντος έτους.

Η παροχή πατρότητας καταβάλλεται στον πατέρα μέχρι το τέλος του πρώτου μήνα που έπεται του τοκετού και ανέρχεται στο 100% του αντισταθμιστικού μισθού του.

Η παροχή μητρότητας/πατρότητας που καταβάλλεται στον γονέα ο οποίος δεν επιστρέφει στην εργασία του προκειμένου να φροντίσει το παιδί του ανέρχεται στο 100% του αντισταθμιστικού μισθού του. Η παροχή αυτή καταβάλλεται για την περίοδο που έπεται της άδειας μητρότητας έως ότου το παιδί συμπληρώσει το πρώτο έτος ζωής. Η παροχή που καταβάλλεται αντιστοιχεί στο 85% του αντισταθμιστικού μισθού του γονέα για την περίοδο που υπολείπεται έως ότου το παιδί συμπληρώσει το δεύτερο έτος. Σε περίπτωση πολλαπλού τοκετού οι παροχές πολλαπλασιάζονται αντίστοιχα. Η παροχή δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη από το 1/3 του εγγυημένου εισοδήματος του τρέχοντος έτους. Ο αντισταθμιστικός μισθός δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενταπλάσιο του μέσου εθνικού εγγυημένου εισοδήματος (αν και οι εισφορές παρακρατούνται από τον πλήρη μισθό).

Το επίδομα κυοφορίας (*Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai*) που ισούται με το διπλάσιο της BSB (βασική κοινωνική παροχή) (*Bazinė socialinė išmoka*), ήτοι 260 LTL (75 ευρώ), καταβάλλεται στις εγκύους που δεν είναι επιλέξιμες για παροχή μητρότητας κατά τις 70 ημέρες πριν από τον τοκετό.

Παροχές σε είδος

Οι παροχές μητρότητας σε είδος καλύπτουν την ιατρική περίθαλψη, τη νοσοκομειακή περίθαλψη ή την περίθαλψη σε μαιευτήριο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες από παιδίατρο ή οικογενειακό γιατρό, τα φάρμακα και τις ιατρικές συσκευές, κ.λπ.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Οι παροχές μητρότητας και πατρότητας και οι παροχές μητρότητας/πατρότητας καταβάλλονται από τις τοπικές υπηρεσίες του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει τα απαιτούμενα έγγραφα.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης αναπηρίας είναι υποχρεωτικό για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους, υπό την προϋπόθεση ότι το δηλωτέο εισόδημά τους προέρχεται από την εργασία τους, καλύπτει τον ενεργό πληθυσμό (μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους) και καταβάλλει συντάξεις που αποτελούνται εν μέρει από την κύρια σύνταξη (κατ' αποκοπή ποσό) και εν μέρει από την επικουρική σύνταξη (που σχετίζεται με τις αποδοχές).

Ποιοι είναι οι δικαιούχοι;

Τα άτομα με αναπηρία ή βαθμό επαγγελματικής ανικανότητας που δεν υπερβαίνει το 55% λαμβάνουν σύνταξη ανικανότητας προς εργασία (*Neteko darbingumo pensija*) ή παροχή δημόσιου βοηθήματος (*Šalpos pensija*) (για την παροχή του δημόσιου βοηθήματος βλ. Κεφάλαιο XI).

Ισχύουν τρεις βαθμοί αναπηρίας για παιδιά κάτω των 18 ετών (εκτός όσων είναι ή ήταν ασφαλισμένοι στο πλαίσιο της εθνικής κοινωνικής ασφάλισης): σοβαρή, μέτρια και ελαφρά αναπηρία.

Όσον αφορά τους ενήλικες και τα άτομα κάτω των 18 ετών οι οποίοι είναι (ή ήταν) ασφαλισμένοι στο πλαίσιο εθνικής κοινωνικής ασφάλισης, ο βαθμός επαγγελματικής ανικανότητας ορίζεται βάσει ιατρικών, λειτουργικών, επαγγελματικών και άλλων κριτηρίων προκειμένου να αξιολογηθεί η ικανότητα του ενδιαφερόμενου προς εργασία καθώς και οι δυνατότητες που έχει να εργαστεί. Η απώλεια της ικανότητας προς εργασία εκφράζεται ποσοστιαία σε σχέση με ένα ανώτατο επίπεδο της τάξης του 100%:

- η απώλεια της ικανότητας προς εργασία είναι ολική όταν κυμαίνεται μεταξύ 75 και 100%·
- μερική όταν κυμαίνεται μεταξύ 60 και 70%
- και μερική όταν κυμαίνεται μεταξύ 45 και 55%.

Υπάρχει μια κλίμακα υπολογισμού των ειδικών αναγκών των ατόμων που έχουν φθάσει στην ηλικία συνταξιοδότησης.

Η κάλυψη διασφαλίζεται από την ημέρα της αίτησης μέχρι την ηλικία της συνταξιοδότησης.

Προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων

Όσον αφορά τη μερική σύνταξη (*Dalinė pensija*), η ελάχιστη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης εξαρτάται από την ηλικία του ατόμου τη στιγμή εμφάνισης της αναπηρίας:

- κάτω των 22 ετών: 2 μήνες·
- κάτω των 23 ετών: 4 μήνες,
- κάτω των 24 ετών: 6 μήνες.

Η ελάχιστη απαιτούμενη διάρκεια της ασφάλισης αυξάνεται κατά δυο μήνες ανά επιπλέον έτος ηλικίας, μέχρις ότου το άτομο φθάσει στην ηλικία των 38 ετών (η ελάχιστη διάρκεια ασφάλισης που απαιτείται είναι τα 3 έτη) και κατά 6 μήνες ανά επιπλέον έτος μέχρι την ηλικία των 62 ετών (η ελάχιστη διάρκεια ασφάλισης που απαιτείται είναι τα 15 έτη).

Όσον αφορά την πλήρη σύνταξη (*Visa pensija*), η διάρκεια της υποχρεωτικής ασφάλισης που απαιτείται για πλήρη σύνταξη εξαρτάται επίσης από την ηλικία του δικαιούχου:

- κάτω των 24 ετών: 1 έτος,
- μεταξύ 24 και 38 ετών: η απαιτούμενη περίοδος αυξάνεται κατά 4 μήνες ανά επιπλέον έτος,
- άνω των 38 ετών: η απαιτούμενη διάρκεια αυξάνεται κατά ένα έτος ανά επιπλέον έτος αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της υποχρεωτικής ασφάλισης που έχει καθοριστεί για τη σύνταξη γήρατος (*Senatnės pensija*).

Οι ακόλουθες περίοδοι χωρίς εισφορές λαμβάνονται υπόψη: περίοδοι κατά τις οποίες ο δικαιούχος λαμβάνει παροχές ασθενείας, μητρότητας, επαγγελματικής αποκατάστασης και ανεργίας λαμβάνονται υπόψη. Επίσης, ορισμένες κατηγορίες ατόμων ασφαλιζονται από το Δημόσιο. Αυτές οι περίοδοι λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων:

- άτομα που φροντίζουν παιδί κάτω των 3 ετών ·
- άτομα που φροντίζουν άτομο με ολική αναπηρία ·
- άτομα που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ·
- οι σύζυγοι διπλωματών που διαμένουν στο εξωτερικό ·
- εκκλησιαστικοί λειτουργοί και άλλοι παράγοντες όλων των παραδοσιακών και άλλων, αναγνωρισμένων από το κράτος, θρησκευτικών κοινοτήτων, κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους ·
- μοναχές/μοναχοί, στη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία εργάζονται σε γυναικεία/ανδρικά μοναστήρια.

Τι καλύπτεται;

Ύψος των παροχών αναπηρίας

Οι παράγοντες που καθορίζουν το ύψος των παροχών είναι:

- η διάρκεια της περιόδου κοινωνικής ασφάλισης που αποκτήθηκε από εργασία στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας ·
- η χρονική περίοδος που παρήλθε μεταξύ της εμφάνισης της αναπηρίας και της ηλικίας συνταξιοδότησης ·
- οι αποδοχές βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκαν οι εισφορές για την ασφάλιση σύνταξης.

Η σύνταξη αναπηρίας (*Netekto darbingumo pensija*) αποτελείται από δύο στοιχεία: τη βασική και την επικουρική σύνταξη.

Βασική σύνταξη

Το ύψος της σύνταξης αυτής εξαρτάται από τη βασική σύνταξη κοινωνικής ασφάλισης. Τα ακόλουθα ποσοστά ισχύουν για τα άτομα με αναπηρία τα οποία έχουν συμπληρώσει την απαιτούμενη περίοδο υποχρεωτικής ασφάλισης:

- 75 έως 100% απώλεια της ικανότητας προς εργασία: 150% της βασικής σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης ·
- 60 έως 70% απώλεια της ικανότητας προς εργασία: 120% της βασικής σύνταξης (έως 31 Δεκεμβρίου 2011) ·
- 45 έως 55% απώλεια της ικανότητας προς εργασία: 60% της βασικής σύνταξης (έως 31 Δεκεμβρίου 2011) ·

Επικουρική σύνταξη

Καταβάλλεται αποκλειστικά στα άτομα που έχουν συμπληρώσει την απαιτούμενη περίοδο εθνικής κοινωνικής ασφάλισης εργαζόμενα στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας. Η εν λόγω περίοδος υπολογίζεται μέχρι την ημερομηνία εμφάνισης της αναπηρίας και προστίθεται στον αριθμό των ετών που υπολείπονται προκειμένου ο ασφαλισμένος να συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης. Εάν ο ασφαλισμένος αδυνατεί να αποδείξει ότι έχει συμπληρώσει την υποχρεωτική περίοδο σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης που απαιτείται προκειμένου να λάβει σύνταξη αναπηρίας, ο αριθμός των υπολειπόμενων ετών μειώνεται αναλογικά. Μετά τον υπολογισμό αυτής της περιόδου ασφάλισης, εφαρμόζεται ο τύπος υπολογισμού της σύνταξης γήρατος (*Senatvės pensija*).

Τα άτομα με αναπηρία, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών τους, μπορούν να λάβουν πρόσθετη βοήθεια για την κάλυψη δαπανών φροντίδας και επίβλεψης. βλ. Κεφάλαιο XII.

Επιστροφή στον επαγγελματικό βίο

Για τους αναπήρους υπάρχουν μέτρα ιατρικής, επαγγελματικής και κοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης: η επαγγελματική αποκατάσταση, όπως η βελτίωση της ικανότητας του ατόμου προς εργασία, των επαγγελματικών του ικανοτήτων και της ικανότητάς του να συμμετέχει στην αγορά εργασίας χάρη σε εκπαιδευτικά, κοινωνικά, ψυχολογικά και άλλα μέσα αποκατάστασης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;

Ο βαθμός αναπηρίας ή επαγγελματικής ανικανότητας καθορίζεται από το Γραφείο αξιολόγησης ανικανότητας και ικανότητας προς εργασία του υπουργείου Κοινωνικής Ασφάλισης και Εργασίας (*Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*). Η παροχή αυτή καταβάλλεται από το τοπικό παράρτημα του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, SoDra*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Το σύστημα ασφάλισης συντάξεων γήρατος είναι υποχρεωτικό για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους, εφόσον το δηλωτέο εισόδημά τους προέρχεται από την εργασία τους. Το σύστημα χρηματοδοτείται από εισφορές, καλύπτει τον ενεργό πληθυσμό (μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους) και καταβάλλει συντάξεις που αποτελούνται εν μέρει από την κύρια σύνταξη (κατ' αποκοπήν ποσό) και εν μέρει από την επικουρική σύνταξη (σχετίζεται με τις αποδοχές).

Προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων

Η ελάχιστη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης είναι 15 έτη. Η περίοδος αυτή πρέπει να είναι 30 έτη προκειμένου να θεμελιώνεται δικαίωμα πλήρους σύνταξης. Οι περίοδοι κατά τις οποίες ο δικαιούχος λαμβάνει παροχές ασθενείας, μητρότητας, επαγγελματικής αποκατάστασης και ανεργίας λαμβάνονται υπόψη. Επίσης, ορισμένες κατηγορίες ατόμων ασφαλιζονται από το Δημόσιο.

Η ηλικία συνταξιοδότησης για τη συνήθη σύνταξη είναι 62,5 έτη για τους άνδρες και 60 έτη για τις γυναίκες.

Υπάρχει η δυνατότητα αναβολής της αίτησης χορήγησης σύνταξης μέχρι πέντε έτη. Η σύνταξη προσαυξάνεται κατά 8% επί του ποσού που υπολογίζεται τη χρονική στιγμή της αίτησης για κάθε πλήρες έτος δραστηριότητας μετά τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης. Αυτό το ποσοστό μπορεί να τροποποιηθεί βάσει απόφασης του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba*).

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη γήρατος περιλαμβάνει δύο σκέλη: τη βασική και την επικουρική σύνταξη. Η βασική σύνταξη γήρατος ισούται με τη βασική σύνταξη και είναι η ίδια για όλους τους ασφαλισμένους που είναι σε θέση να αποδείξουν πως έχουν συμπληρώσει την υποχρεωτική περίοδο εισφορών στο σύστημα εθνικής κοινωνικής ασφάλισης για τη σύνταξη γήρατος (για όσους αδυνατούν να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η βασική σύνταξη μειώνεται αναλογικά). Η επικουρική σύνταξη γήρατος υπολογίζεται για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους που έχουν ασφαλιστεί για τη συγκεκριμένη σύνταξη. Το ύψος της πλήρους σύνταξης γήρατος υπολογίζεται βάσει ειδικού τύπου, λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό εισφορών του αιτούντος και το εισόδημα του κατά το παρελθόν. Σε περίπτωση ατόμου που δικαιούται να λαμβάνει ταυτόχρονα περισσότερες από μία συντάξεις (2ος πυλώνας), η επικουρική σύνταξη κοινωνικής ασφάλισης μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό σώρευσης και με τα ποσά των εισφορών για επικουρική σύνταξη που καταβάλλονται στο πλαίσιο του συστήματος συνταξιοδοτικής κοινωνικής ασφάλισης.

Η βασική σύνταξη μπορεί να προσαυξηθεί βάσει απόφασης της κυβέρνησης. Η επικουρική σύνταξη προσαρμόζεται ανάλογα με το μέσο εγγυημένο εισόδημα του τρέχοντος έτους.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Οι αιτήσεις πρέπει να αποστέλλονται στο τοπικό παράρτημα του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, SoDra*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά συστήματα. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Το σύστημα συνταξιοδοτικής ασφάλισης επιζώντων (*Našliu pensija*) προβλέπει παροχές συνδεδεμένες με τα δικαιώματα σύνταξης του θανόντος για τους επιζώντες μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων.

Για τις συντάξεις που καταβάλλονται πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 ισχύουν διαφορετικοί κανόνες. Η παρούσα περιγραφή αφορά κυρίως τους κανόνες για τις συντάξεις που καταβάλλονται μετά την 1η Ιανουαρίου 2007. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης (βλ. [Παράρτημα I](#)).

Αποδέκτες

- χήρες και ο χήροι·
- τα τέκνα, περιλαμβανομένων των ανάδοχων και υιοθετημένων τέκνων, εάν αυτά δεν λαμβάνουν ήδη σύνταξη επιζώντων για φυσικό γονέα.

Όροι

Κατά τη στιγμή του θανάτου τους, οι ασφαλισμένοι πρέπει να έχουν δικαίωμα σύνταξης αναπηρίας ή σύνταξης γήρατος στο πλαίσιο της κρατικής κοινωνικής ασφάλισης και πρέπει να έχουν το ελάχιστο ιστορικό κοινωνικής ασφάλισης για συνταξιοδότηση από το Δημόσιο ή το ισοδύναμο ιστορικό που απαιτείται για συνταξιοδότηση κατάλληλου τύπου έχοντας εργαστεί σε επιχειρήσεις, υπηρεσίες ή οργανισμούς της Λιθουανίας, των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (εκτός των πολιτικών κρατούμενων και των αποκατασταθέντων απελαθέντων των οποίων τα έτη παράνομης φυλάκισης ή απέλασης προστέθηκαν στον κοινωνικό φάκελό τους).

Οι προϋποθέσεις που αφορούν τον/την επιζώντα σύζυγο είναι οι ακόλουθες:

- η χήρα ή ο χήρος πρέπει να έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, ανεξαρτήτως της ηλικίας του/της κατά τη χρονική στιγμή του θανάτου του/της συζύγου·
- η χήρα ή ο χήρος πρέπει να έχουν διαγνωστεί επισήμως με ολική ή μερική ανικανότητα προς εργασία και να πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - η ανικανότητά τους πρέπει να έχει αναγνωρισθεί πριν τον θάνατο του/της συζύγου ή εντός των 5 ετών που έπονται,
 - η ανικανότητά τους πρέπει να έχει αναγνωρισθεί ενόσω φρόντιζαν τα τέκνα του θανόντος·
- η χήρα ή ο χήρος που δεν απέκτησε τέκνα με τον/την θανόντα δικαιούται σύνταξη μόνο στην περίπτωση που έχει παρέλθει 1 τουλάχιστον έτος από την ημερομηνία καταχώρησης του γάμου στα μητρώα σύμφωνα με τη διαδικασία που ισχύει την ημερομηνία θανάτου του/της συζύγου.

Σε περίπτωση τέλεσης νέου γάμου, η χήρα ή ο χήρος χάνουν το δικαίωμα σύνταξης επιζώντος.

Όσον αφορά τα τέκνα ισχύουν όρια ηλικίας:

- έως 18 ετών·
- ή για σπουδαστές πλήρους φοίτησης σε ορισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα, μέχρι την απόκτηση του πτυχίου τους ή μέχρι την ηλικία των 24 ετών,

- για άτομα που έχουν διαγνωστεί ως ανάπηρα πριν την ηλικία των 18 ετών, δεν υπάρχει όριο ηλικίας.

Επίδομα Θανάτου

Το επίδομα θανάτου (*Laidojimo rašalpa*) είναι ένα γενικό επίδομα (μη ανταποδοτικού χαρακτήρα) που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου μόνιμων κατοίκων ή υπηκόων τρίτων χωρών με άδεια παραμονής στη Λιθουανία προκειμένου να απασχολούνται ως εργαζόμενοι υψηλής ειδίκευσης και ατόμων στα οποία έχει αναγνωριστεί το καθεστώς του πρόσφυγα στη Λιθουανία, ή σε περίπτωση θνησιγενούς τέκνου (μετά από τουλάχιστον 22 εβδομάδες κύησης).

Σχετικά με το επίδομα θανάτου, βλ. επίσης [Κεφάλαιο VIII](#).

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη επιζώντων (*Našliu pensija*) είναι πάγια παροχή ίση με το βασικό ποσό της σύνταξης επιζώντων που έχει εγκριθεί από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Λιθουανίας [επί του παρόντος 70 LTL (λιθουανικά λίτας) (20 ευρώ)]. Από την 1η Ιανουαρίου 2010, το ύψος των συντάξεων χηρείας και άλλων συμπληρωματικών συντάξεων μειώνεται σύμφωνα με έναν πολύπλοκο τύπο υπολογισμού.

Η σύνταξη ορφανού τέκνου (*Našlaičio pensija*) υπολογίζεται βάσει της σύνταξης αναπηρίας (*Netekto darbingumo pensija*) ή της σύνταξης γήρατος (*Senatvės pensija*). Ισούται με το 50% της σύνταξης αναπηρίας στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης του Δημοσίου, την οποία θα λάμβανε ο θανών σε περίπτωση μείωσης της ικανότητάς του προς εργασία κατά 60 έως 70%, εάν ο θανών δεν είχε συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης ή το ποσό της σύνταξης γήρατος στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης του Δημοσίου, την οποία θα δικαιούτο ο θανών σε περίπτωση που είχε συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης.

Σε περίπτωση που δύο ή περισσότερα τέκνα (υιοθετημένα ή όχι) δικαιούνται τη σύνταξη, η σύνταξη κατανέμεται μεταξύ τους σε ίσα μέρη τα οποία δεν υπερβαίνουν στο σύνολό τους το 100% του ποσού της σύνταξης του θανόντος. Σε περίπτωση απώλειας και των δύο γονέων, η σύνταξη ορφανού τέκνου χορηγείται για κάθε θανόντα γονέα.

Οι συντάξεις κοινωνικής πρόνοιας για τα ορφανά τέκνα καταβάλλονται στα τέκνα τα οποία δεν δικαιούνται υψηλότερη ή ισοδύναμη σύνταξη κοινωνικής ασφάλισης (ή άλλης μορφής) και ανέρχεται στο 0,5 της βασικής σύνταξης για κάθε τέκνο. Όταν τέσσερα ή περισσότερα τέκνα του θανόντος προσώπου (περιλαμβανομένων των υιοθετημένων) δικαιούνται την προαναφερθείσα σύνταξη, καταβάλλεται σύνταξη κοινωνικής πρόνοιας σε όλα τα ορφανά τέκνα (περιλαμβανομένων των υιοθετημένων) ίση με το 1,5 του ύψους της βασικής σύνταξης, η οποία κατανέμεται σε ίσα μέρη.

Επίδομα Θανάτου

Το επίδομα θανάτου (*Laidojimo rašalpa*) ισούται με το οκταπλάσιο της βασικής κοινωνικής παροχής (*Bazinė socialinė išmoka*) που καθορίζεται από την κυβέρνηση. Το 2010, η βασική κοινωνική παροχή ανερχόταν σε είναι 130 LTL (λιθουανικά λίτας) (38 ευρώ) το επίδομα θανάτου ισούται με 1.040 LTL (301 ευρώ).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;

Οι αιτήσεις πρέπει να αποστέλλονται στο τοπικό παράρτημα του Εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, SoDra*).

Τα δικαιώματά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του επιζώντος συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία*.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Το συγκεκριμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης χρηματοδοτείται κυρίως από εισφορές εργοδοτών. Χορηγεί παροχές σε όλους τους μισθωτούς ανάλογα με τις αποδοχές τους. Δικαιούχοι του συστήματος είναι οι μισθωτοί και τα εξομοιούμενα με τους μισθωτούς άτομα. Για τη βασική ασφάλιση, ο ασφαλισμένος δεν μπορεί να επιλέξει καθεστώς προαιρετικής ασφάλισης. Οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να ασφαλιστούν προαιρετικά κατά των εργατικών ατυχημάτων σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Οι καλυπτόμενοι κίνδυνοι είναι:

- εργατικά ατυχήματα: κάθε ατύχημα που συμβαίνει στο επαγγελματικό περιβάλλον και το οποίο επιφέρει ολική ή μερική απώλεια της ικανότητας προς εργασία ή θάνατο. Για το επίδομα αυτό δεν απαιτείται ελάχιστη περίοδος ασφάλισης
- ατυχήματα που συμβαίνουν κατά τη μετάβαση από την κατοικία προς την εργασία και αντίστροφα
- επαγγελματικές ασθένειες ο κατάλογος των επαγγελματικών ασθενειών καθορίστηκε βάσει του κυβερνητικού διατάγματος της 30ης Νοεμβρίου 1994. Δεν απαιτείται ελάχιστη περίοδος ασφάλισης.

Στις παροχές που προβλέπονται από το σύστημα συμπεριλαμβάνονται:

- παροχές (σε είδος και σε χρήμα) σε περίπτωση προσωρινής ανικανότητας
- παροχές σε περίπτωση μόνιμης ανικανότητας
- παροχές σε περίπτωση θανάτου.

Ποιος δικαιούται ειδικές παροχές σε περίπτωση θανάτου;

Οι χήροι και οι χήρες μπορούν να διεκδικήσουν την απόκτηση δικαιώματος ασφάλισης, εάν συντηρούνταν από τον θανόντα κατά τη στιγμή του θανάτου του και:

- δεν εργάζονται ενώ φροντίζουν παιδιά (περιλαμβανομένων υιοθετημένων παιδιών), εγγόνια, αδέρφια του θανόντος κάτω των 8 ετών,
- έχουν φθάσει στην ηλικία συνταξιοδότησης, ή
- είναι ανάπηροι (το δικαίωμά τους στην παροχή διαρκεί για όσο χρόνο διαρκεί η αναπηρία τους).

Κάθε δικαιούχος λαμβάνει παροχή ίση με το περιοδικό επίδομα για απώλεια ικανότητας, το οποίο θα λάμβανε ο θανών, διαιρούμενο δια του αριθμού των δικαιούχων συν ένα. Συνεπώς, εάν τα άτομα που δικαιούνται την παροχή είναι τέσσερα, το καθένα εξ αυτών λαμβάνει το ένα πέμπτο της σύνταξης αναπηρίας του θανόντος. Αυτό το ποσό καταβάλλεται επιπροσθέτως των άλλων παροχών.

Τα ορφανά του θανόντος μπορούν να λάβουν παροχή, εάν συντηρούνταν από αυτόν κατά τη στιγμή του θανάτου του και εάν πληρούν τα ακόλουθα ηλικιακά όρια:

- είναι 18 ετών ή
- 24 ετών και είναι σπουδαστές πλήρους φοίτησης.

Τα ορφανά μπορούν να λάβουν επιδόματα μόνο για τον ένα γονέα, τον οποίο έχουν δικαίωμα να επιλέξουν.

Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα σύνταξης μόνο για όσο χρόνο διαρκεί η αναπηρία τους.

Οι γονείς και τα υπόλοιπα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας μπορούν να διεκδικήσουν επίδομα, εάν συντηρούνταν από τον θανόντα τη χρονική στιγμή του θανάτου του (ιδίως οι γονείς, οι θετοί γονείς τα αδέρφια) και:

- δεν εργάζονται ενώ φροντίζουν παιδιά (περιλαμβανομένων υιοθετημένων παιδιών), εγγόνια, αδέρφια του θανόντος κάτω των 8 ετών,
- έχουν φθάσει στην ηλικία συνταξιοδότησης, ή
- είναι ανάπηροι (το δικαίωμά τους στην παροχή διαρκεί για όσο χρόνο διαρκεί η αναπηρία τους).

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε περίπτωση προσωρινής ανικανότητας

Παροχές σε είδος

Οι παροχές αυτές συνίστανται σε:

- ελεύθερη επιλογή γιατρού ή νοσοκομείου·
- πλήρη αποζημίωση των εξόδων από τον αρμόδιο οργανισμό.

Η διάρκεια της περιόδου χορήγησης των παροχών σε είδος είναι απεριόριστη.

Παροχές σε χρήμα

Σε περίπτωση προσωρινής ανικανότητας δεν υπάρχει περίοδος αναμονής για τις παροχές σε χρήμα. Αυτές οι παροχές καταβάλλονται μέχρι την ανάρρωση ή τον καθορισμό του βαθμού ανικανότητας. Το ύψος τους ανέρχεται στο 100% του μέσου μηνιαίου αντισταθμιστικού μισθού, ήτοι, του μέσου μισθού που καταβάλλεται στη διάρκεια του τριμήνου που προηγείται του τελευταίου τριμήνου ασθένειας και επί του οποίου εφαρμόζονται οι εισφορές της ασφάλισης ασθενείας και μητρότητας.

Το καταβαλλόμενο κατ' αποκοπή αντισταθμιστικό επίδομα για την απώλεια της ικανότητας προς εργασία ανέρχεται στο:

- 10% του μηνιαίου αντισταθμιστικού μισθού κατά τους τελευταίους 24 μήνες, εάν η μείωση της ικανότητας δεν υπερβαίνει το 20%. Αυτό το ποσό τριπλασιάζεται σε περίπτωση μόνιμης ανικανότητας·
- 20% του μηνιαίου αντισταθμιστικού μισθού κατά τους τελευταίους 24 μήνες, εάν η απώλεια της ικανότητας είναι μεταξύ 20 και 30%. Αυτό το ποσό τριπλασιάζεται σε περίπτωση μόνιμης ανικανότητας.

Παροχές σε περίπτωση μόνιμης ανικανότητας

Ο κατώτατος βαθμός ανικανότητας που παρέχει δικαίωμα επιδόματος είναι 30%. Το Γραφείο αξιολόγησης ανικανότητας και ικανότητας προς εργασία (*Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba*) καθορίζει τον βαθμό ανικανότητας. Ο βαθμός αυτός τελεί υπό πιθανή επανεξέταση ανά πάσα στιγμή, αλλά η νομοθεσία δεν προβλέπει περιοδική επανεξέταση. Το περιοδικό επίδομα για την απώλεια της ικανότητας προς εργασία καταβάλλεται μηνιαίως. Υπολογίζεται βάσει ειδικού τύπου.

Παροχές σε περίπτωση θανάτου

Το μέγιστο ύψος της παροχής για όλους τους δικαιούχους ποικίλλει ανάλογα με τον αριθμό τους. Όλοι οι δικαιούχοι λαμβάνουν το ίδιο ποσό. Η παροχή που χορηγείται στον καθένα εξ' αυτών ισούται με το περιοδικό επίδομα για απώλεια της ικανότητας που θα λάμβανε ο θανών, διαιρούμενο δια του αριθμού των δικαιούχων συν ένα (για παράδειγμα, εάν οι δικαιούχοι είναι τέσσερις, καθένας εξ' αυτών λαμβάνει το ένα πέμπτο της σύνταξης).

Το κατ' αποκοπή ποσό ισούται με το 100πλάσιο του εγγυημένου εισοδήματος του τρέχοντος έτους που ισχύει το μήνα καταβολής της παροχής.

Το ποσό αυτό διαιρείται σε ίσα μέρη μεταξύ των ακόλουθων μελών της οικογένειας του θανόντος:

- του/της συζύγου,
- των παιδιών κάτω των 18 ετών (24 ετών, εάν είναι σπουδαστές πλήρους φοίτησης) ·
- των παιδιών του θανόντος που γεννήθηκαν μετά το θάνατό του ·
- των γονέων, εάν δεν εργάζονται και εάν συντηρούνταν από τον θανόντα κατά τη χρονική στιγμή του θανάτου του.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Το Εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, SoDra*) και τα τοπικά παραρτήματά του είναι αρμόδια για τα καθεστώτα ασφάλισης, περιλαμβανομένων των καθεστώτων για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες. Οι σχετικές αιτήσεις πρέπει να απευθύνονται στους ανωτέρω φορείς.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τα παροχές ασθενείας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Πρόκειται για γενικό σύστημα που χρηματοδοτείται από τη φορολογία εισοδήματος και το οποίο παρέχει μια πάγια παροχή σε όλους τους μόνιμους κατοίκους, στους ξένους υπηκόους που διαμένουν στη Λιθουανία και στους οποίους ανατίθεται η κηδεμονία τέκνου με λιθουανική υπηκοότητα και σε υπηκόους τρίτων χωρών με άδεια παραμονής στη Λιθουανία προκειμένου να απασχολούνται ως εργαζόμενοι υψηλής ειδίκευσης.

Τουλάχιστον ένας από τους γονείς του παιδιού πρέπει να ανήκει σε μία από τις προαναφερθείσες κατηγορίες.

Το παιδί πρέπει να διαμένει μόνιμα με τον εν λόγω γονέα ή να διαθέτει προσωρινή άδεια παραμονής στη Λιθουανία. Πρέπει να διαμένει σε μία από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή την Ελβετία.

Τα παιδιά με ξένη υπηκοότητα πρέπει να διαμένουν στη Λιθουανία και είτε να έχουν τεθεί υπό κηδεμονία (ή αναδοχή) στη Λιθουανία είτε να διασφαλίζεται για αυτά καθεστώς κηδεμονίας (ή αναδοχής) από αρμόδιο ίδρυμα της Λιθουανίας.

Τι καλύπτεται;

Το ύψος του επιδόματος συνδέεται με τη βασική κοινωνική παροχή (*bazinė socialinė išmoka*) (BSB), παλαιότερα γνωστή ως «ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης». Η BSB καθορίζεται από την κυβέρνηση και επί του παρόντος ανέρχεται σε 130 LTL (38 ευρώ) μηνιαίως.

Επίδομα τέκνου

Το επίδομα τέκνου ανέρχεται:

- σε 0,75 της βασικής κοινωνικής παροχής για κάθε παιδί που μεγαλώνει σε οικογένεια ή υπό την κηδεμονία ανάδοχης οικογένειας ηλικίας έως δύο ετών, εάν ο γονέας ή ο κηδεμόνας δεν λαμβάνει παροχή μητρότητας/πατρότητας (*Motinystės/tėnystės pašalpa*) ή εάν το ποσό του επιδόματος μητρότητας/πατρότητας είναι χαμηλότερο από το εισόδημα κρατικής στήριξης (525 LTL ή 152 ευρώ) πολλαπλασιασμένο επί συντελεστή 1,5·
- 0,40 της βασικής κοινωνικής παροχής για κάθε τέκνο που αναθρέφεται σε οικογένεια ή υπό την κηδεμονία ανάδοχης οικογένειας και είναι ηλικίας δύο έως επτά ετών (ή δύο έως 18 ετών σε οικογένειες που μεγαλώνουν ή/και φιλοξενούν τρία ή περισσότερα παιδιά), εάν το μηνιαίο εισόδημα ανά μέλος οικογένειας είναι κατώτερο από το εισόδημα κρατικής στήριξης (525 LTL ή 152 ευρώ) πολλαπλασιασμένο επί τον συντελεστή 1,5.

Επίδομα τέκνου

Το επίδομα τέκνου (*Vienkartinė išmoka vaikui*) καταβάλλεται στον ένα από τους δυο γονείς (ή στον κηδεμόνα) ή στον άγαμο γονέα (ή στον κηδεμόνα) που αναθρέφει ένα παιδί. Το επίδομα για κάθε τέκνο ισούται με το ενδεκαπλάσιο της βασικής κοινωνικής παροχής (*Bazinė socialinė išmoka*).

Επίδομα για άγαμους γονείς

Το επίδομα για τους άγαμους γονείς ισούται με το ποσό της παροχής που προορίζεται για τη συντήρηση τέκνων που πηγαίνουν σε ιδρύματα προσχολικής βαθμίδας, μειωμένο κατά 50%.

Επίδομα στρατευμένου τέκνου

Η παροχή για τα παιδιά στρατευμένων (*Išmoka privalomosios tarnybos kario vaikui*) καταβάλλεται κατά τη διάρκεια της περιόδου της στρατιωτικής θητείας για κάθε παιδί του οπλίτη. Το επίδομα αντιστοιχεί στο 1,5 της βασικής κοινωνικής παροχής.

Επίδομα κηδεμόνα

Η παροχή κηδεμόνα [*Globos (rūpybos) išmoka*] καταβάλλεται στον κηδεμόνα του παιδιού (μεμονωμένο άτομο, ανάδοχος οικογένεια, ξενώνας αναδόχου οικογένειας, μη κυβερνητικό, κρατικό ή δημοτικό ίδρυμα φύλαξης παιδιών) στον οποίο έχει ανατεθεί η φύλαξη του παιδιού βάσει νόμιμης διαδικασίας.

Για τα παιδιά η κηδεμονία των οποίων έχει ανατεθεί σε ανάδοχο οικογένεια ή σε μη κυβερνητικό, κρατικό ή δημοτικό ίδρυμα φύλαξης παιδιών, το μηνιαίο επίδομα κηδεμόνα ισούται με το τετραπλάσιο της BSB για κάθε ορφανό ή υπό αναδοχή παιδί μέχρι την ηλικία των 18 ετών.

Για τα παιδιά η κηδεμονία των οποίων έχει ανατεθεί σε ξενώνα αναδόχου οικογένειας, το μηνιαίο επίδομα κηδεμόνα ισούται με το οκταπλάσιο της BSB για κάθε ορφανό ή υπό αναδοχή παιδί μέχρι την ηλικία των 18 ετών.

Εάν το παιδί δικαιούται σύνταξη ορφανού τέκνου και/ή επίδομα διατροφής, το ποσό της παροχής ισούται με τη διαφορά μεταξύ της BSB και των εν λόγω επιδομάτων. Εάν, με το πέρας της περιόδου κηδεμονίας του παιδιού, αυτό συνεχίσει να παρακολουθεί σπουδές πλήρους φοίτησης στη δευτεροβάθμια, στην επαγγελματική, στη μεταδευτεροβάθμια ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και δεν εργάζεται, καθώς και σε περίπτωση που οι δυο γονείς (ή ο άγαμος γονέας ή οι θετοί γονείς) αποβιώσουν στη διάρκεια της φοίτησής του, το παιδί λαμβάνει παροχή καθόλη τη διάρκεια των σπουδών του, αλλά όχι πέραν της ηλικίας των 24 ετών. Αυτή η παροχή δεν καταβάλλεται στα άτομα τα οποία εγγράφονται πάνω από δύο φορές σε μια σχολή στο ίδιο επίπεδο ή επανεγγράφονται σε μια σχολή σε χαμηλότερο επίπεδο.

Στεγαστικό επίδομα (*Vienkartinė išmoka įsikurti*)

Τα άτομα τα οποία έχουν τεθεί υπό κηδεμονία λαμβάνουν επίδομα που αντιστοιχεί σε 75 BSB, για την αγορά κατοικίας μετά το πέρας της κηδεμονίας.

Για το επίδομα κυοφορίας και τις παροχές μητρότητας, πατρότητας και μητρότητας/πατρότητας βλ. [Κεφάλαιο IV](#).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Οι δημοτικές υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας είναι αρμόδιες για την πλειονότητα των οικογενειακών επιδομάτων και οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται απευθείας σε αυτές.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγήσει τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των παροχών που προβλέπονται βάσει

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ωςάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διαμένουν και να είναι ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Η ασφάλιση ανεργίας (*Nedarbo draudimo išmoka*) είναι ένα σύστημα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης για τους μισθωτούς. Οι παροχές του συστήματος εξαρτώνται από τις αποδοχές.

Τα ακόλουθα πρόσωπα είναι επιλέξιμα:

- όλοι οι μισθωτοί, περιλαμβανομένων όσων κατέχουν αιρετό αξίωμα σε εκλεγμένους οργανισμούς, των δημοσίων υπαλλήλων, των πολιτικών της Λιθουανίας, των στρατιωτικών, του προσωπικού της εθνικής υπηρεσίας ερευνών και της υπηρεσίας εθνικής ασφάλειας
- οι στρατιωτικοί, εφόσον έχουν υπηρετήσει την αρχική υποχρεωτική στρατιωτική θητεία τους ή άλλη υπηρεσία στο πλαίσιο της εθνικής άμυνας ή εάν έχουν απαλλαγεί από τις εν λόγω θητείες αφού υπηρέτησαν τουλάχιστον το ήμισυ του επιβαλλόμενου χρόνου.
- οι άνεργοι που έχουν λάβει γονική άδεια για να φροντίσουν τέκνα ηλικίας ενός έως τριών ετών.

Προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων

Όσον αφορά την παροχή ασφάλισης ανεργίας, οι προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων είναι οι ακόλουθες:

- να είστε άνεργος
- να είστε σε ηλικία εργασίας
- να μην παρακολουθείτε σε καθημερινή βάση μαθήματα σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ·
- να έχετε συμπληρώσει την ελάχιστη περίοδο ασφάλισης ·
- να έχετε εγγραφεί στο Κέντρο απασχόλησης ·
- να αναζητάτε ενεργά εργασία και να είστε διατεθειμένοι να αποδεχτείτε τις προτεινόμενες εργασίες ή να συμμετάσχετε στα ενεργά μέτρα της πολιτικής για την αγορά εργασίας ·
- να μην λαμβάνετε παροχές ασθένειας και/ή μητρότητας (πατρότητας), ούτε σύνταξη κοινωνικής ασφάλισης.

Η ελάχιστη περίοδος ασφάλισης είναι 18 μήνες κατά τα 3 έτη που προηγούνται της περιόδου ανεργίας. Υπάρχουν εξαιρέσεις για ορισμένες κατηγορίες ανέργων οι οποίοι έχουν καταβάλει εισφορές, αλλά δεν έχουν συμπληρώσει την απαραίτητη περίοδο κοινωνικής ασφάλισης (εάν έχουν απολυθεί με πρωτοβουλία του εργοδότη τους, χωρίς δική τους υπαιτιότητα, κ.λπ.). Υπάρχουν επίσης εξαιρέσεις για τους ανέργους που δεν έχουν καταβάλει εισφορές.

Η περίοδος αναμονής είναι 7 ημερολογιακές ημέρες, εάν η ανεργία δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του μισθωτού, και 3 μήνες σε αντίθετη περίπτωση ·

Η παροχή ασφάλισης ανεργίας δεν καταβάλλεται εάν το άτομο:

- έχει αρνηθεί εργασία που του προτάθηκε, εφόσον η εν λόγω εργασία αντιστοιχούσε στις επαγγελματικές ικανότητές του και στην κατάσταση της υγείας του, και εφόσον ο τόπος εργασίας βρισκόταν σε εύλογη απόσταση από την κατοικία του ·

- έχει αρνηθεί να συμμετάσχει, άνευ βάσιμης αιτίας, στα ενεργά μέτρα της πολιτικής για την αγορά εργασίας τα οποία προβλέπονται στο εξατομικευμένο σχέδιο δράσης ·
- δεν έχει εμφανιστεί στο Κέντρο απασχόλησης εντός της καθορισμένης προθεσμίας προκειμένου να υποβάλει αίτηση για προταθείσα εργασία ή να συμμετάσχει σε ενεργές πολιτικές αγορές εργασίας, άνευ βάσιμης αιτίας
- αρνήθηκε να υποβληθεί σε εξετάσεις υγείας προκειμένου να καθοριστεί η ικανότητά του για εργασία.

Δεν επιβάλλεται καμία κύρωση εφόσον ο άνεργος μπορεί να προβάλλει βάσιμες αιτίες που προβλέπονται από το νόμο (για παράδειγμα, φυσική καταστροφή, ατύχημα, θάνατος γονέα, τέκνου ή συζύγου, κ.λπ.).

Τι καλύπτεται;

Η παροχή της ασφάλισης ανεργίας περιλαμβάνει ένα πάγιο και ένα μεταβλητό σκέλος. Το πάγιο σκέλος αντιπροσωπεύει το εισόδημα κρατικής στήριξης (*Valstybės remiamos pajamos*) [350 λιθουανικά λίτας (101 ευρώ) τον Ιανουάριο 2008], ενώ το μεταβλητό σκέλος σχετίζεται με το παλαιό εγγυημένο εισόδημα του ανέργου. Η παροχή ασφάλισης ανεργίας δεν υπερβαίνει τα 650 LTL (188 ευρώ) (μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2011).

Το πλήρες ποσό της παροχής καταβάλλεται στη διάρκεια των πρώτων τριών μηνών ανεργίας. Κατά τους μήνες που υπολείπονται μέχρι το τέλος της περιόδου καταβολής της εν λόγω παροχής, το μεταβλητό σκέλος μειώνεται κατά 50%.

Η παροχή της ασφάλισης ανεργίας μπορεί να συναθροιστεί με τα επιδόματα επιμόρφωσης που λαμβάνει ο άνεργος όταν συμμετέχει σε προγράμματα επιμόρφωσης.

Η παροχή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το εισόδημα κρατικής στήριξης, ούτε μπορεί να υπερβαίνει το 70% του εγγυημένου εισοδήματος για το τρέχον έτος (*einamųjų metų draudžiamosios pajamos*), όπως αυτό καθορίστηκε από την κυβέρνηση.

Η διάρκεια της περιόδου καταβολής της παροχής της ασφάλισης ανεργίας (*Nedarbo draudimo išmoka*) εξαρτάται από τον αριθμό των ετών εργασίας:

- λιγότερα από 25 έτη εργασίας: 6 μήνες.
- 25 έως 30 έτη εργασίας: 7 μήνες.
- 30 έως 35 έτη εργασίας: 8 μήνες.
- Πάνω από 35 έτη εργασίας: 9 μήνες.

Η καταβολή της παροχής της ασφάλισης ανεργίας παύει, εάν ο δικαιούχος βρει νέα μισθωτή εργασία ή ξεκινήσει να εργάζεται ως αυτοαπασχολούμενος.

Επιδόματα για τους ηλικιωμένους ανέργους και πρόωρη συνταξιοδότηση

Η διάρκεια της περιόδου καταβολής της παροχής της ασφάλισης ανεργίας παρατείνεται κατά δύο μήνες για άτομα που απέχουν έως πέντε έτη από την ηλικία συνταξιοδότησης.

Οι άνεργοι οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι για 30 χρόνια και οι οποίοι έχουν καταχωρηθεί ως άνεργοι για τουλάχιστον πέντε μήνες και θα δικαιούνται πλήρη σύνταξη εντός πέντε ετών μπορούν να υποβάλλουν αίτηση πρόωρης συνταξιοδότησης βάσει του νόμου περί της πρόωρης καταβολής συντάξεων γήρατος στο πλαίσιο της εθνικής κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymas*).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Οι αιτήσεις αποστέλλονται στο τοπικό παράρτημα του Εθνικού κέντρου απασχόλησης (*Lietuvos darbo birža*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης

Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Η εγγύηση των ελάχιστων πόρων διαβίωσης εξασφαλίζεται μέσω των εξής μη ανταποδοτικών καθεστώτων: του κοινωνικού βοηθήματος σε χρήμα και της σύνταξης κοινωνικού βοηθήματος. Επιπλέον, υπάρχουν ορισμένα ακόμη ελάχιστα επιδόματα διαβίωσης.

Το κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα χορηγείται με κριτήρια εισοδήματος και μόνο κατόπιν αξιολόγησης του εισοδήματος και της αξίας της ακίνητης περιουσίας του ενδιαφερομένου. Οι συντάξεις κοινωνικού βοηθήματος χορηγούνται μόνο με κριτήρια απόδοσης σύνταξης.

Κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα

Το κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα (*Piniginė socialinė parama*) παρέχεται σε οικογένειες και άγαμους που διαμένουν στη Λιθουανία, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν επαρκείς πόρους διαβίωσης. Οι αιτούντες πρέπει πρωτίστως να εξασφαλίζουν μόνοι τους το μέγιστο δυνατό εισόδημα. Το κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα περιλαμβάνει την κοινωνική παροχή (*Socialinė pašalpa*) και το κόστος θέρμανσης κατοικίας και παροχής ζεστού/κρύου νερού (*Būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui kompensacija*).

Οι εν λόγω παροχές καταβάλλονται εφόσον ο άγαμος κάτοικος Λιθουανίας ή τουλάχιστον ένας από τους συζύγους εργάζεται, εκτός εάν δεν μπορούν να εργαστούν:

- λόγω παρακολούθησης σπουδών πλήρους φοίτησης·
- επειδή έχουν συνταξιοδοτηθεί ή έχουν υπερβεί την ηλικία συνταξιοδότησης ή πάσχουν από αναπηρία·
- επειδή φροντίζουν ανάπηρο ή άρρωστο μέλος της οικογένειας·
- επειδή είναι άνεργοι εγγεγραμμένοι στο τοπικό παράρτημα του Εθνικού κέντρου απασχόλησης (*Lietuvos darbo birža*) και λαμβάνουν επίδομα ανεργίας (*Nedarbo darudimo išmoka*) ή επειδή είναι μακροχρόνιοι άνεργοι (για περισσότερο από έξι μήνες)·
- επειδή φροντίζουν παιδί ηλικίας έως τριών ετών ή έως οκτώ ετών, όταν στην οικογένεια αναθρέφονται τρία ή περισσότερα παιδιά.

Σύνταξη κοινωνικού βοηθήματος

Στόχος της σύνταξης κοινωνικού βοηθήματος (*Šalpos pensija*) είναι η διασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος διαβίωσης για τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως οι ανάπηροι, τα άτομα σε ηλικία συνταξιοδότησης, οι ανάπηρες ή συνταξιούχες πολύτεκνες μητέρες και οι ανάπηροι ή οι συνταξιούχοι που φροντίζουν ανάπηρους συγγενείς. Οι συντάξεις κοινωνικού βοηθήματος καταβάλλονται σε άτομα που δεν δικαιούνται παροχές από τον προϋπολογισμό του Κρατικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης (*Valstybinis socialinio draudimo fondas*) ή όταν οι εν λόγω παροχές είναι ιδιαίτερα χαμηλές.

Άλλες παροχές

Οι κοινωνικές συντάξεις δεν χορηγούνται πλέον από το 1995, αλλά συνεχίζουν να καταβάλλονται στα άτομα που θεμελίωσαν το σχετικό δικαίωμα πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995. Το 2004, οι συντάξεις αυτές υπέστησαν αύξηση μετά από τιμαριθμική αναπροσαρμογή, κατόπιν έγκρισης της νέας κύριας σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης. Πριν από την τροποποίηση του 2004, οι εν λόγω συντάξεις καταβάλλονταν μέχρι του ποσού που ίσχυε τον Δεκέμβριο του 2004.

Επίδομα μεταφοράς για άτομα με μειωμένη κινητικότητα

Τα άτομα με αναπηρία που παρουσιάζουν προβλήματα κινητικότητας δικαιούνται:

- επίδομα για έξοδα μεταφοράς, για ποσό που αντιστοιχεί σε 0,25 της βασικής κοινωνικής παροχής (BSB) ανά μήνα ·
- επίδομα, μια φορά ανά 6 έτη, για την αγορά και την τεχνική προσαρμογή ειδικού οχήματος, για ποσό που αντιστοιχεί σε 32 BSB κατά μέγιστο.

Τι καλύπτεται;

Κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα

Κοινωνική παροχή

Το ύψος της παροχής ανέρχεται στο 90% της διαφοράς μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος μιας οικογένειας ή ενός άγαμου και του εισοδήματος κρατικής στήριξης (*Valstybės remiamos pajamos*) ύψους 350 LTL (101 ευρώ) μηνιαίως ανά άτομο.

Χορηγείται δε για περίοδο τριών μηνών από την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, εάν κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης ο άγαμος ή τα μέλη της οικογένειας του αιτούντος θεμελιώναν το σχετικό δικαίωμα.

Μπορεί να ανανεωθεί (απεριόριστες φορές) εφόσον δεν επέλθει μεταβολή των συνθηκών.

Επιστροφή δαπανών οικιακής θέρμανσης και παροχής ζεστού/κρύου νερού

Η εν λόγω παροχή βασίζεται στο σκεπτικό ότι η οικογένεια δεν θα πρέπει να καταβάλλει περισσότερο από ένα ορισμένο ποσοστό του οικογενειακού εισοδήματος άνω του εισοδήματος κρατικής στήριξης (δηλαδή 350 LTL ή 101 ευρώ) ανά μέλος οικογένειας για την κάλυψη εξόδων οικιακής θέρμανσης και παροχής νερού που αντιστοιχούν σε μια μέση κατοικία.

Η επιστροφή χορηγείται για περίοδο τριών μηνών από την ημερομηνία θεμελίωσης του δικαιώματος.

Οι οικογένειες ή τα πρόσωπα που ζουν σε ιδιόκτητα διαμερίσματα πολυκατοικιών και δικαιούνται αποζημίωση για δαπάνες θέρμανσης, μπορούν να λαμβάνουν επιστροφή δαπανών δανείου, το οποίο έχουν συνάψει με άλλους ιδιοκτήτες για την ανακαίνιση του κτιρίου.

Σύνταξη κοινωνικού βοηθήματος

Το ύψος του βοηθήματος εξαρτάται από την κύρια σύνταξη κοινωνικής ασφάλισης που καθορίζεται από την κυβέρνηση και από έναν αριθμητικό συντελεστή μεταξύ 0,75 και 2,0 για τις διαφορετικές ομάδες δικαιούχων [270,00 λιθουανικά λίτας (78 ευρώ) έως 720,00 λιθουανικά λίτας (209 ευρώ)]. Για τον καθορισμό του ύψους της εν λόγω παροχής λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες: ο αριθμός των τέκνων που γεννήθηκαν και ανατράφηκαν (πέντε ή λιγότερα) όσον αφορά τις μητέρες, ο χρόνος παροχής φροντίδας σε ανάπηρο (15 έτη ή λιγότερο), η ηλικία του αναπήρου κατά την ημερομηνία αναγνώρισης της αναπηρίας και ο βαθμός αναπηρίας.

Οι παροχές αυτές καταβάλλονται από την ημέρα θεμελίωσης σχετικού δικαιώματος. Δεν προβλέπονται συγκεκριμένοι χρονικοί περιορισμοί.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Το κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα και οι συντάξεις κοινωνικού βοηθήματος καταβάλλονται από τους δήμους και οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται σε αυτούς.

Κοινωνικό βοήθημα σε χρήμα

Ο αιτών συμπληρώνει τη σχετική αίτηση και επισυνάπτει τα απαραίτητα δικαιολογητικά για το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία της οικογένειας.

Η απόφαση για τη χορήγηση της κοινωνικής παροχής (*Socialinė pašalpa*) ή/και τον υπολογισμό και τη χορήγηση επιστροφής δαπανών λαμβάνεται το αργότερο εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης και των δικαιολογητικών, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται από την αρμόδια δημοτική αρχή.

Σύνταξη κοινωνικού βοηθήματος

Για τη χορήγηση σύνταξης κοινωνικού βοηθήματος λαμβάνεται υπόψη η αίτηση και τα έγγραφα που υπέβαλε ο αιτών. Δεν απαιτείται διενέργεια ελέγχου κοινωνικής κατάστασης. Η απόφαση σχετικά με τη χορήγηση σύνταξης κοινωνικού βοηθήματος λαμβάνεται το αργότερο εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλιση και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Η μακροχρόνια περίθαλψη νομικά ορίζεται ως η δέσμη νοσηλευτικών και κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται για να καλύψουν τις ανάγκες ενός εξαρτώμενου προσώπου. Στις υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης περιλαμβάνονται και οι υπηρεσίες παρηγορητικής αγωγής.

Για την παροχή των κοινωνικών υπηρεσιών δεν λαμβάνεται υπόψη η ηλικία, αλλά ο βαθμός εξάρτησης και η αναγκαιότητά τους. Οι κοινωνικές υπηρεσίες παρέχονται κυρίως σε ηλικιωμένους και σε άτομα με αναπηρίες (παιδιά και ενήλικες). Η αναγκαιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών καθορίζεται από ένα σύνολο αρχών συνεργασίας, συμμετοχής, πολυπλοκότητας, προσβασιμότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, συνάφειας, αποτελεσματικότητας και ευρείας κάλυψης. Προσδιορίζεται δε κατά περίπτωση, ανάλογα με τον βαθμό εξάρτησης του ατόμου και με τη δυνατότητα ανάπτυξης ή αναπλήρωσης της αυτονομίας μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών που αντιστοιχούν στα ενδιαφέροντα και στις ανάγκες του ατόμου.

Για την παροχή μακροπρόθεσμης ιατρικής περίθαλψης και νοσηλευτικής φροντίδας στο πλαίσιο της ατομικής περίθαλψης υγείας δεν λαμβάνεται υπόψη η ηλικία, αλλά η κατάσταση της υγείας του ατόμου, η πορεία της νόσου και οι όποιες επιπλοκές, εάν υπάρχουν.

Τα άτομα με αναπηρία, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών τους, μπορούν να λαμβάνουν μόνιμη βοήθεια ή μόνιμες υπηρεσίες νοσοκόμων. Οι ειδικές ανάγκες των αναπήρων καθορίζονται μέσω ενός πιστοποιημένου καταλόγου παθήσεων για τις οποίες προβλέπεται παροχή υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης. Σε αυτό το πλαίσιο χορηγούνται οι εξής δύο παροχές σε χρήμα:

- ειδική αποζημίωση εξόδων καταβάλλεται για τη φροντίδα παιδιών με σοβαρό βαθμό αναπηρίας, σε αναπήρους με μειωμένη επαγγελματική ικανότητα κατά 75 έως 100% και σε άτομα που έχουν φθάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης, εφόσον διαπιστώνεται ανάγκη μόνιμης φροντίδας·
- ειδική αποζημίωση εξόδων καταβάλλεται για τη φροντίδα παιδιών με σοβαρό ή μέτριο βαθμό αναπηρίας, ανεξάρτητα από το εάν διαπιστώνεται ανάγκη μόνιμης φροντίδας, σε αναπήρους με μειωμένη επαγγελματική ικανότητα τουλάχιστον κατά 60% και σε άτομα που έχουν φθάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης, εφόσον διαπιστώνεται ανάγκη μόνιμης επίβλεψης.

Οι παροχές σε χρήμα για τη μακροχρόνια περίθαλψη σε ίδρυμα δεν χορηγούνται βάσει κριτηρίου εισοδήματος. Εντούτοις, η θεμελίωση δικαιώματος για τις ειδικές αποζημιώσεις εξαρτάται από την ικανότητα του ατόμου να αναλάβει ίδια δαπάνη τη μακροχρόνια υγειονομική περίθαλψή του. Εάν οι δαπάνες του ατόμου αντιστοιχούν στο ένα τρίτο τουλάχιστον του καθορισμένου ποσού για τη μακροχρόνια περίθαλψη, τότε μέρος της παροχής καταβάλλεται στο ίδρυμα.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Η αναγκαιότητα των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας εξακριβώνεται από κοινωνικούς λειτουργούς της τοπικής αρχής κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίοι επισκέπτονται σε τακτική βάση όσους χρειάζονται κατ' οίκον περίθαλψη. Τα ιδρύματα πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης είναι αρμόδια για την οργάνωση και παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών κατ' οίκον.

Οι ηλικιωμένοι και οι ανάπηροι περιθάλπονται σε κέντρα ημερήσιας φροντίδας για τρεις ώρες την ημέρα έως πέντε ημέρες την εβδομάδα ή προσωρινά σε ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας, ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκονται.

Πλήρης περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας παρέχεται σε παιδιά που στερούνται γονικής μέριμνας, παιδιά και ενήλικες με αναπηρίες και ηλικιωμένους.

Παροχές σε χρήμα

Ειδική αποζημίωση εξόδων περίθαλψης

Η εν λόγω παροχή ανέρχεται στο 250% της βασικής σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης (επί του παρόντος 900 LTL ή 261 ευρώ). Εντούτοις, για την περίοδο 2010-2011, οι καταβαλλόμενες παροχές ανέρχονται στο 85% των εν λόγω ποσών.

Ειδική αποζημίωση εξόδων εξωτερικής βοήθειας

Η εν λόγω παροχή ανέρχεται στο 50% ή στο 100% της βασικής σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκει ο δικαιούχος (180 LTL ή 52 ευρώ και 360 LTL ή 104 ευρώ αντίστοιχα). Προσωρινά, για την περίοδο 2010-2011, οι καταβαλλόμενες παροχές ανέρχονται στο 85% των εν λόγω ποσών.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται στις δημοτικές τοπικές υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

Η ανάγκη για παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της μακροχρόνιας κοινωνικής περίθαλψης, καθορίζεται εν γένει από τους κοινωνικούς λειτουργούς. Επίσης, μπορεί να καθοριστεί και από μια ομάδα ειδικών απαρτιζόμενη από έναν κοινωνικό λειτουργό, τον/την βοηθό του/της, έναν κοινοτικό φροντιστή και άτομο που παρέχει ψυχιατρική φροντίδα.

Η ανάγκη για παροχή μακροχρόνιας περίθαλψης ορίζεται από ιατρό ή από ιατρική συμβουλευτική επιτροπή.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων και τις επιμέρους παροχές κοινωνικής ασφάλισης στη Λιθουανία μπορείτε να λάβετε από τους δημόσιους φορείς που διαχειρίζονται το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Για ζητήματα που αφορούν παροχές ασφάλισης σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη πρέπει να απευθύνεστε στους ακόλουθους φορείς:

Εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης υπαγόμενο στο υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Απασχόλησης:

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS (SODRA)

Konstitucijos av. 12

09308 VILNIUS

www.sodra.lt

Λιθουανικό κέντρο απασχόλησης υπαγόμενο στο υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Απασχόλησης:

LIETUVOS DARBO BIRŽA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Geležinio Vilko st. 3a

03131 VILNIUS

www.ldb.lt

Υπουργείο Υγείας:

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Vilniaus st. 33

01119 VILNIUS

www.sam.lt

Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας υπαγόμενο στο υπουργείο Υγείας:

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS

Europos square 1

LT-03505 VILNIUS

www.vlk.lt

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στη Λιθουανία.

Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για την Ελβετία είναι οι ακόλουθες:

- Σύνταξη κοινωνικής αρωγής (νόμος του 2005 για τις κρατικές παροχές κοινωνικής αρωγής, άρθρο 5)
- βοήθημα αρωγής (νόμος του 2005 για τις κρατικές παροχές κοινωνικής αρωγής, άρθρο 15)·
- Επίδομα μεταφοράς για τα άτομα με αναπηρία που αντιμετωπίζουν προβλήματα κινητικότητας (νόμος του 2000 περί αποζημίωσης μεταφοράς, άρθρο 7).

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.